چریکەی کردستان

پێشکەش بە :

نیشتمانی خۆشەویست

مهندس ناصر زندی

کارشناس معدن در امور استخراج

چریکەی کوردستان

دانراوی :

حەسەن زیرەک

بەرواری

١٣٤٥ _ ١٩٦٦

تاران

حه‌سه‌ن زیره‌ك

ئافه رین

هونەر بەشێکی خودا داوە ، زۆرتری بە هەول و تێکۆشان نییە ؛ هونەرباره یێکە بە هەموو کەسێ نادرێ ؛ هونەر بەخۆێنە واریی نییە ؛ هونەر تیشکێکی بەتینە کە لە جیهانی پەنامەکییەوە ؛ پرشنگی خۆی بە رێە داتەوە ، لە ناکاو ئەکەوێتە سەر دڵێك ، ئەودڵە رووناك ئەکاتەوە ، بەبێ ئەوە خاوەن دڵ ئاگای لە خۆی بێ . یەکێ لەو کەسانە کە بەبارەی هونەری پەنامەکیی را زاوەتەوە ؛ کاك د حەسەن زیرەك »ە کە بەبێ ئەوەی بخوێنێ هونەرێکی تەردەس و ، بەسەدانە رێکی چالاك و نوکتەوێژێکی قورس و قولە ! ئەوهونەرمەندە ، هەروەها کەشێوە و ، چارەنووسی زۆربەی هونەرمەندان ئە بێ وابێ ، لە ژیانی خۆیدا ناکامی و ، چەوسانەوەی زۆری دیوە ؛ تاڵی و سوێری رۆژگاری گەلێ چێشتووە ؛ لەگەڵ ئەوهەمووە سەختی و ، تەنگ و ، چەلەمەش دا کە بەسەریاهاتووە ، هونەرەبەنرخەکەی خۆی لە هەرکاتێ ، رۆژێك دا کە دەلیو کە وتبێ ، بۆ خزمەت بەگەل و نیشتمانیی بەکار هیناوە . وە دەرخستنی هونەرەکەی بۆ بەتین کردنە وەی پایە و ، بناغەی مووسیقای کوردی ، بەئەرکێکی گەورەی سەرشانی خۆی زانیوە .

بە داخەوە سەرلێ شێوا وییوپەشێواویی گەلەکەمان ، بووەتە هۆی

شپرزەیی‌و، لیَقە وماویی ئەوچە شنەهونە رمەندانەمان کە دەستی‌ستە میرۆژ گارلە خوێندن‌و،رێگاو، رە ووشتی‌زانیاری،بیّ بەشیی کردوون!وەئەوهونەرەبەنرخەیان وەکو گەوهەرێکی،نەناسراوو، نە تاشراوو ؛ ریکوپێك نەکراو،ماوەتەوە! ئەگەر وێنەکانی کاك « زیرەك » لە ریگای خوێنەواریی‌و ، زانیاری یەوە، پەروەردە بکرایان،بیّ گومان‌لەکورێ،کوێمەلی کوردەواریی‌دا،بلیمەتێکی‌بیّ‌وێنەو ، هونەرمەندێکی پایە بەرزی‌جیهانیی‌ئەبوون کەگەلی کوردلەئیستاچاکترشانازی‌یان پیوە بکات.

کاك « زیرەك » بە بیّ کەسب وکوشش چە نە هونەری تیداکوبووە‌تەوە کەکە متر لەکە سانی‌خوێنەواریش دا ،ئەو هونە رانەکوئە بنەوە : هونەریی ، بەستەدانەریی ، دەنگ خۆشیی ، قسەزانیی .

کاك « زیرەك » هەروەها کەهونەرمەندێکی پایەبەرزی کوردە ، زۆر قسەخۆش و ، خوێن گەرم و ، دەس و دل بازە ، وەلەدۆستایەتی دا، راست و ، دورستە ؛ وەگەلیّ نیشتمان ویست و ، رەگەزپەروەرە .

کاك « زیرەك » تائیستا نزیکەی هەزار گۆرانیی و ، بەستەی لەرادیوی کوردیی « عیراق » و ، ئیران » دا تۆمار کرد و وە ؛ زۆرتری بەزمەکان و ، هۆنراوەکانی ئەو گۆرانی یا نە ؛ وخوی دای ناوە .

دەنگی کاك « زیرەك بۆخوی دەزگایێکی ئورکیستری کوردی یە چونکە لەهەرچریکەیێکدا؛ چەندجور ئاوازی مووسیقاهەست ئەکری ؛ ئەودەنگە بەسوزەلەگەل بەزمە دلرفێن و ، هۆنراوەتەرو، تازەکانیا ، یەکی‌گرتوە و ، بووەتەهوی ئەوەکە هیچ کوردیی خوێن پاك نییەکاك « زیرەك » نەناسی ؛ وبەگۆرانی‌یەکانی گوی نەدا ، وەلەکانگەی دلەوە ، بەریزی نەگری ..

«کاك حەسەن زیرەك « بۆئەوەکە چلۆنایەتیی ژیانی خوی بەهەموو کوردێکی نیشتمان ویست و ، هونەرپەروەر ، بناسینی کورتەیی لەرا-

بووردووی ژینی تاڵی خۆی هێناوەتەوە کە بەڕاستی هونراوێکی وەها جووان ، لە هونەرمەندێکی نەخوێنەوار . گەلێ جێگای سەرسوڕمانە . هیوایە ، ئەو هونەرمەندە بەنرخە،لە پێناوی خزمەت بەگەل و نیشتمان دا ، پیرۆزبێ ، وە لە سێبەری بەختەوەریی و ، کامەرانیی گەلدا کە ماندا بحەسێتەوە :

« زیرەك » ! زۆرت کرد خزمەتی هونەر
ژینت لە پێناو هونەر بردە سەر
بادە کو لە ژین نەحەسایەوە
بە زارەت زۆردیی . زۆرچەوسایەوە
ڕۆژگارت ساتێ بە بێ غەم نەبوو
بەڵام لە هونەر هیچت کەم نەبوو

دوکتور محمد صدیق مفتی زادە
١٣٤٥

حەسەن زیرەك

بەناوی یەزدان

ئەمچەند و وشە کەلە م چەند لاپە ڕەیە دا، دیاریی کراوە ئەمە وێت بێ بێنە
هەوی نە سیحە تێك ، نە ك هەر بو تو ی برای خوێندە وار ، بە ڵکو بو هەمو
برایێکی کورد کەبێنەهوێ ئەوەی کەلەخراپەلادەن و ،ڕووبکە نەچاکە،چونکە
چا کە چا کەی لە شوێنە و،بە رێکی شیرینی هەیە ـ لە دونیا و ، قیامەت دا ؛ وە
خراپەش ، خراپەی لە دووایە . .

خەڵکی بو کانم کوردی خوێن پاکم
بــرام « حسین » ەو ، خاتو « آمین » دایکــم
نــاوم حە سە نــە ، باو کــم « عبدالله »
خوشکم سارایــە کــاك مینە کــا کــم
دەستی قدرەت بوو بــابم کــوچکی کرد
دایکم میردی کرد ، زور بە دە ست و برد
بەو جوڕە مــالی ئیمەی بە قور گرت
بزنی دە فرۆشت ، دەی گوت مانگا مرد

خوشك و برامی وادەر بە دەر كرد
خەڵكی بۆكانی لێمان خەبەر كرد
بناغەی ماڵی لە بن دەر هێنا
سەبارەت بە مێرد گشتمانی دەر كرد

✿ ✿ ✿

هەشت نۆ ساڵە بووم، بووم بە عەمەلە
لە كار كردنا زۆر ئەمكرد پەلە
لەم دێ بۆ ئەودێ، لەم شار بۆ ئەو شار
لە بەر بێ كەسی كەوتمە ئەو هەلە

✿ ✿ ✿

تا یازدە ساڵە ئاوا كارم كرد
مانگێ شەش تمەن من بێگارم كرد
براكەم گەورە بوو كچێكی ڕفاند
ئەمنیشی تاركرد، هەردێ و، شارم كرد
تار بووم هەڵاتم ڕووم كردە سەقز
بوومە چاوساغی مەلایی حافز
مەلا چ مەلا؟! بە توانج و، بوو ختنان
لە جیاتی آمانج كردیشمی بە دز

✿ ✿ ✿

لە (١٢) ساڵە بووم بە قاوەچی
ئیترلە كوێر و، من لە و ناوەم چی؟
حەق ١٣ شایی ڕۆژ تائێواری
ئێدی لەو ریسە و، من لە و داوەم چی؟

لە ١٣ ساڵە پەیدام کرد بوو ، نێو
ئەم دە ویست کە سێی من بکا بە خێو
چون ووردە . ووزدە ، بۆر بووسە ری لێو
لە چواردە ساڵە ڕۆیم نێو بە نێو

پشت لە ئاوایی باش رووم کردە کێو
چونکە غروور بووم ، وەکو : فەرخەدێو
ڕۆژێك لەم دێ یە و، ڕۆژێك لەو شارە
بێ شوێن بێ جێگە ، بێ لانەو، بێ خێو

هیچ نەم دە پرسی خراپی و چاکی
هیچ نەم دە زانی پاکی و ناپاکی
جەژە مێکم دە خوارد زۆر بە چالاکی
ژەمێك لێم دەکەوت لاش و ،کە لاکی

لە ١٥ ساڵە فکرم هاتە سەر
خۆم را زاندە وە ، جلم کردە بەر
دەم گوت کو ڕێکم گە نج و پێ گە یو
تا بێ عومری خۆم بدەم بە هەدەر

دەم گوت کوا براکان ، کوا خوشکەکانم ؟
ئەی کوا وەتەن و ، خاکی بۆکانم
کوانێ جیران و ، کوا خزمە کانم
بۆ دەر بە دەر بووم لە نیشتمانم ؟ !

هەمووم دینە وە یەك یەك و ، دوو دوو
بە خراپیان زانیم لێم یان نە گرت خوو
گوتم کە وابوو ، ڕووبکە مە نێو جوو
دۆستی قەدیمی پاك لە دە ست دەر چوو

دووبساره هـه روا كـه وتمه غـه ريبى
نه خ̆وش ده كـه وتم له ب̆ى طه بيبى
بـه ب̆ى دوكتور و ، ب̆ى ده واو ، ده رمان
چونكه بێكه س بووم نه بوو عه جيبى
يه ك̆ى ب̆ى گه ̆وره كه به ره ̆للا ب̆ى
وه ك منى ا̆ى دى̆ و ، زه حمه ته چابى̆
هه ركه سـ̆ى دايكى̆ بى̆ ̆ره حم̆ى واى بى
ده بى̆ بـه م جـو̆ ره . و̆يلـو̆ر يسواب̆ى

له شازده سا̆له چه ند ده ركه م ته قاند
چه نده دزيم كرد چه ند سه رم شكاند
له چه ند كه سم داچه ندم زامدار كرد
چه ند ما̆لم بر̆ى ، گو̆يسوانه م ̆روخاند

لـه (مه راغه) دا ، بووم به تووتنچى
̆رو̆يشتمه ته ور ێ̆ز و ، بووم به قاچاقچى
شه و ێ̆ك كه گيرام مردن لاى وى چى ؟!
تـا ر̆وژلى̆ يـان دام بـه داروقـه مچى

هه تا بيست ساله كه س نه ى گوت توچى
هه ر كه ، به ريان دام رووت وه كونه ى چى
لـه ته ور̆يز بوو̆مـه شاگردقـه نـادچى
ره فێ̆قم كى̆ بو ؟ پاك هه رچى و په رچى

ر̆وژ̆ى̆ حه قم چه ند ؟ بيستو پێ̆نج قر̆ان
چى بـدەم بـه سيغار چيم ده دابـه نان
چيم بو̆ليباس بـوو چيم بو̆ كرايـه خان
ئاوا دەم گـوزه رانـد ، موسو̆لمانه كان !

ئەوەندەم کارکرد بوو بووم شە لەوگ٧یر٧
هاتمە دەر ، بووم بە ، شاگردی شو٧فیر٧

نەمدەدا خاوە و ، نەشمدەستان باج
ما٧ل و مەنز٧لم قولنجکی گاراج

چەندە پەندم دی بووم بە (بیست و چوار)
بازبی٧ عەقل٧ بووم ، بی٧ شەرم و، بی٧عار

بووم کردە تاران بو٧ ئیش و ، بو٧ کار
تاکەی بەم جو٧رە ، ها وارەدها وار !

بی٧ کەس و ، بی٧ دەرگە پشتمە تاران
چەندەشە و نخوونی ، چەند بەفر و باران

مە ئیو٧وس و بی٧کار ، بی٧ پوو٧ل و، بی٧ نان
ئینجا خو٧م کوتا بەرەو خووزستان

چەندە ئەهواز و ، « مسجد سلیمان »
تا خوورەمشەهرو ، شاری ئابادان

هەرچەندە گە٧رام کارم دەست نەکەوت
نە لە کارخانە و نە شیرکەتی نەوت

شەو پە٧ریمەوە بە دزی بو٧ بەسرا
ئەوەختە لە وی٧ ز٧ور زو٧لم دەکرا

چەندە غەریب و ، بی٧ کەس دەکوژرا
ئەمنیش لە ترسان کارم بو٧نەکرا

ووتم وا چاکە بچمەوە ئی٧ران
بەرە و دواهاتم دل٧ پر٧ لە گریان

یه کسه ره هاتمه چۆ می « مجید خان »
هاتمه لای براله « قه ره موو سا لیان »

✿ ✿ ✿

دڵ پڕ له ئاوات هاتمه لای برا
تا برا ژنی باش بۆم هه ڵ کا چرا

برا و ، براژن ، برازای جوانم
ئه وان ده وڵه مه ند ئه من بێ نانم

هه رچه نده هه ڵ وه داو ، د ژو عاجز بووم
« والله » لاویکی پاکوته میز بووم

برا ژنم ووتی واهات « کوڵکنه ! »
برازاش ووتـی چه ند ئه سپێ وونـه !

بوومه نۆ که ریان ، بوو بوو مه کار دار
به شه وئێشکچی ، به ڕۆژ بار و کار

سه ره ڕا ڕوانیم برا که م کزه
برا ژنم ووتبووی که « حسن » دزه

پێم گوت براله ! من کاری گه رم
بۆ تۆ کار ده کەم ، وه کو سپه رم

ئه مماصه دله عنه ت له پیاوی بد خوو
چونکه برا کەم زۆر ژن سفه ت بوو

هه قه کەم چه نده بووه‌ته چل تمەن
که داوام لێ کرد پێی ووتم «بۆگەن» !

که هانی لی دام به داس و ، به شەن
ووتی کاڵ بدەم پارچه پارچەت کەن ؟

ئیتر من ده ستم له ڕوحم هه‌ڵ کرت
شه‌ پێکم لێ دا و ، قور قور چکه‌م گرت
برا زا و ، براژن که ها واریان کرد
ژاندارمه هاتن که له بچه میان کرد

ئا غای دێ یه که گه ورەم «یونس خان»
براو کوڕی خوێ خانه و محمود خان
ووتیان کاك مینه! بۆچ واهه راته ؟
تۆ عه یبت ناکه‌ن ؟ . «حسن» براته ؟

جا ، حه قی خوم سه‌ند هاتم بۆ بۆکان
هاتمه وه سه قز به رزی باوه خان

بووم به شاگردی حاجی یی به ئیمان !
ئه ویش ته ماع کار شخصی زۆر گیرفان

له ماشینی ئه و تا شه‌ش حه‌وت مانگان
ئه من شاگرد بووم ، شوفێر بسته‌مان

به شه وو به رۆژ نه‌مان بوو ، وێستان
کار و پیشه مان ڕێگای دارستان

بارمان مازوو بوو تاڵ بوو ، یاگه لوان
یاگه زۆ و ، پیسته ، سه ر بارمان ئینسان

به‌م جوره کاروان بی خه وی شه وان
دایمه خه ته‌ر بوو پێچ و ، که لی خان

ڕوژ یك چووینه نێو شاره که‌ی بانه
بارمان ده‌ست نه که وت ده رچووین کوڕانه

هاتین گه پشتینه به ردیٚی «سه به تٚلوو»
شوٚفیر پاٚراوه له ترسا وه ك جوو :

ئه منیش وه ك چه ند خان «آخ کندم» بوو
قه زای روٚژگار له ده ستم ده رچوو،

«ئیٚستا شوفیرٚم هی پیاویٚ به د خوو
چوٚن بلٚیم له بانه، حاجی! بار نه بوو»

سوارٚیك په یدا بوو سه لام! ئه حمه د خان!
ئاغای «به لوه» بوو ته ٚرپوشی کوردان

پیاوٚیکی مه زن وٚینه ی قاره مان
سلاٚ وٚیکی کرد به دابی خوٚیان

له به ری هه ستان ئه منیه و، سه روان
رووی کرده ئیٚمه و مسا فیره کان

گووتی بیٚ بارن؟ بوٚچی کوره کان!
بوٚچی به خالی ها تنه که لی خـان

بوٚمان گیرٚاٚوه بیٚ باری بانه
ئه مه ش لوٚریه که ی حاج آغا گیانه!

ده ستووری فه رموو پرٚ تاوکوٚرانه
داده ی دار بیرٚن له م دار ستانه

برای ده نگی دان هاتن چه ند نه فه ر
کوٚلکه یان ده برٚی وه ك که لاکی که ر

چه ندپیاو، چه ندجه هیٚلٚ، چه ند کوروٚکچه
باریان بوٚلیٚ داین له کن «قرووچه»

هیٚندمان بارلیٚ داکه وتینه عه سر
بارمان زٚور زٚور بوو کرد بومان غه در

به «یەك» سەرکە وتین کۆمەڵگە یناڵاٚن
کوتکم لە سە رشان هە تا کە لی خان

بە برسی هاتین تا « قوزە دە رە »
ماشین خراب بوو بوینە مە خسە رە
لە قوڕە دە رە کە بووین بە مێوان
نان و چامان خوارد بووین بە پاڵەوان
هێندلمان لێدا و ، ماشینمان ڕفان
چون بێ بە نزین بوو ، کەوتە هانە هان
مسافرمان بوون هە شت زە لام یا حە وت
بە جارێ ووتیان بۆچی پە کمان کەوت ؛
شۆفێرمان ووتی هیچ مە بن سە رچە وت
پووڵمان بدە نێ با زوو بکڕین نە وت
چون بە نزین نیە ماشین واخە وت
فکری ڕۆژ مە کە سارد ئە بێ شەووت
بە زە حمەت هاتین هە تاکو « ئایچی »
شۆفێر بانگی کرد کاکی قاوە چی !
ئە وە بێ پوولین ئە ڕوی لادە چی ؟ !
لە جوابا ووتی برام ! بە من چی ؟
پوول بۆ حاجی ئاغا گە لی مە با حە
چون پیاوی خراپ و ..زو ر پر تە ما حە
دائیم لە خراپەی کارچی فە لاحە
حاجی خان چ خان ؟ ! یە ك زە بە لاحە !

له به ر بیٚ پو وٚلی و ، له بەر ناچاری
بەپاٚلە و پە ستوٚ،بی ی بە ن تا شاری

کوٚمە کیان کردین زو رٚبە زوٚر داری
ماشینٚمان هێنا و ، هاتینە شاری

گـە یینە لێژی مـالی « تیمورزادە »
ماشین بیٚ بـە نزین وە ستالـە جـادە

شوفێر نـاچار مـا ، ماشێنی ڕاگـرت
بە بیٚ طاقە تی کە وتە دە ستو برد

گوتی لە نێوچیٚ ئە مە ماشێنە ؟ !
« حە سەن » ! نێو شاوە ، زووبە نزین بێنە

رووم کـردە ماٚلی ئە ربـابی جاران
پووڵم پیٚ نە بوو خاٚلی بوو گیرفان

گوتم حاجی خان ! بیٚ بی نزین ما وین
وە کـو روٚژی ڕەش ئاوادامـا وین

حاجی خان فە رمووی برٚو ، مەم دوێنە
بچوٚلە و دیوە ، دوو بە نزین بێنە

بە نزینم هینا چە ندە ، دو و شیشە
(خوا) بەتەماح بوو ، ئەم حاجی‌ڕێشە!

گو تم حاجی خان ئە مە دو و بترە
ئە گە ر بی ی پیوٚی ، دوونیوە لیترە

بـە نزینم هێنا و گـە یمە مـاشینمان
هە موو زوٚ یی بـوون مسافرە کـان

کوٚری « محمود » ناو ، لاوٚیکی زورجوان
ئە و بیش وەك شاگرد بوٚ یارمە تیمان

برایم کوتی وه ره به قوربان !
ده ستوروی خانه خانه لێ خۆره بۆدوخان
برایم کێ بو د پیاوی حاجی خان
گو تی وا مه ردێ ده خیلم ئامان

شۆفێره که مان هیچ نه بوو مه حته‌ل
رقی هه ڵسا بووکردی به له په‌ل
ووتی بۆوانه کامه حاجی خانه ؟
ئه‌رزی گرتوه و ، ته مای ئاسمانه !

* * *

قاوه خانه بوو کافه‌ی سه فه ری
من چه‌وومه ژوورێ بووم به مشته ری
هه رچه نده کۆ لکه‌م باش خسنبوه به ری
له دڵم دابوو ، ماشین خه ته ری

چه ند چایێکمان خوارد ده کوژاری مار
له ره نجی ماشێن بووبووین شێت و هار
عاله‌م ئاسو وده ، ئێمه دێوانه
چه نده به دبه خت بوو ئه و قدیم خانه

کۆره که‌ی «محمود» چوو بووه‌سه رکاب
به را به رساحیب و شاره که‌ی تیکاب
چوومه پشت فه رامان رۆر چستو چالاك
ئا به‌م زه حمه ته واماندوو ، هیلاك

یاره بی خودا ! زه حمه‌تم چه نده
ماشێن ده رۆیی ، خه‌لاس بوو دنده

ئه من بەم نه وعە كه وتمه ئەم پە ندە
چـاووم نەی دە دی ڕاستی یـاكـە ندە
ماشێن پڕدە وز و ، ڕویی سه ره وخوار
وەك ماینی كه حلان هەڵی گرتبو و غار
فه رمـانم گر تبووئه مما زۆر نـاچار
چونكه ناشی بووم پشووم بووبو سوار
دیـواری حاجی ئـه و « تیمور زاده »
كـردم بـه سپه رلـوریم پیـداده
ئەولاكە م شیو بوو ، بن ده ستم جاده
چونكـه پە شۆكام كـە و تـم بـە لادە

۞ ۞ ۞

من بێ خه به ربووم كـه لـه موسته فا
كوڕی « محمود » بووكێشا بووی جه فا
بۆ من وانـه بـوو ئـائەم مـا شێنه
مچەی بـڕیـه وه خـه تـا پشتێنه
مسته فاچه گه نج ، چ شیرین لاوە !
گیروده‌ی گه ردوون خستید ئەم داوە
ته ماعی حاجی ئاوا پڕ خوێن بوو
ریشه‌ی زینده‌گـی مچه بـڕا وه
جه وان چ جوانی ! صاحیب ده زگیران
پشتی باب شكا و ماڵی بۆو وێـران
نه نك به ڕۆڕوو . دایك وه‌ك بریان
به ووردو درشت كه . و تنه قوڕ پێوان
« مصطفای » ناكام جوانی خێر نه دیو
واله دونیا ڕوی سووتـا وو ، بر ژیو

خودالی ی خوش بی یه زدان انشاالله
خه تام تیانه بوو به « کلام الله »

٭ ٭ ٭

خوم کرد به مردوو ، وه ك زیوی تو پیو
وه کو شخصیکی هیچ دونیا نه دیو
کووتم واچا که خوم که به مردوو
وه ك ده رده داری بوی بکه ن نیشتوو
منیان ده رهینا چه ند ره فیق و دوست
ژنان کهم ما بوو ، رووتم که ن وه ك پوست
هه ریه ك به جوری قسه ی لی ده کرد
ماشین بدم جوره ، ئاوا ئاگری گرد
ئاگری گرد ماشین چه بار ، چه ته گه ر
جه هه ندهم له خوم ، شار که وته خه ته ر
من که که و تبووم هاتن پاسه بان
ئه مینیه و ژاندار سه ر باز و ، دژبان
عالهم سه رپاکی که وته مشتومر
که پریان دامی یه کجا ر کو تور
که و تمه سه رده ستیان وه کوتو په خرر
ده ودم گیرا بوو به ژن و کچ وکور
چونیان فرماندم پاسه بانه کان
ئیداره کوی بوو ، به رزی باوه خان
خوم کرد به مردوو ، که له کم وه شان
سه رپا سه بان بوو آژدان « عزیز خان »

گوتی مردوه «حسن» به سته زمان
ده بانگ که ن دوکته ر، کوا ده واو ده رمان

حه مباڵم کێ بوو «سلیم بانه‌ایی»
جوان هه ڵی گرتم زۆر به شێنه‌یی

نه وکه نده پێ به رزا بنێری پاسه‌بان
ئه من و «سلیم» بووین به جووت هردوکمان

سه قز به‌ڵه د بووم پاك کوڵانه کان
بێ په روا رووم کردله ماڵی خۆمان

✿ ✿ ✿

ماڵی خۆمان بۆ ؟ که وتمه بیابان
چه نه که ڵه کم داله پۆستی ئاژان

چه ند رێ یان گرتم سه ر بازو دزبان
ده رچووم له شاری و. یه کسه رتم ته‌تان

ڕووم کرده کێوی لای کانی نیاز
به ڵکو بۆ یه کێ بکه‌م را زو نیاز

مانگه شه وێ خوش دیم له دوور که پری
نه‌م زانی فکرو کارێ واده کرێ

جه حیلێ و پیرێ لێم کردن سلاو
چون دوونه فه ربوون ته واو دایان تاو

کورسی یای نا بوونه خه‌وته بوون ته واو
ئاگرنا بینن ؟ ! منم لێ قه و ماو

یه کیکیان جه هێل ئه وی تریان پیر
گوتیان به خیربێ ی به ڕا ووته کبیر

له پشت که پره که زۆر سه رته یان کرد
ڕایان ئه وه بوو من بکه‌ن ده سگیر

پێم نەدان ئەمان وەك شێری سەرمەست
هەستام لە جێم و بێ پەرواو ، سەربەست

گوتم وانابێ کاردەکەن بێ هەست
خودا دەیزانێ دەتان کەم قۆڵ بەست

چە قۆم دە زەێڵنا لێم نەکردن باك
چە هێڵەی کەم گرد وەك پڵنگی چالاك

کە کورێم واگرد پیرکە و تەهەاوار
ووتی ئینساف کە ئەی برای رێبووار

چە هێڵێ پارێ اوەو ، دا وێنی بادام
سەری دانە واند جوان خۆی لێ لادام

ووتی پێ خۆش بێ ئەی کاکی مێوان
مەبێ عەقڵ بووین ببوورە ، ئامان !

لە جوابدا ووتم براوو با بە کەم
منیش دەرهەقتان جارێك چادە کەم

من خۆم نەقلم کرد پێشە و کارە کەم
ووتم ئاگری گرت لۆری ! بارە کەم

ئەمجادا نیشتن لەم شانە و شانم
پیرووتی صەد ساڵ ببە مێوانم

کەوشت لە سەر چاو منەت بە گیانم
ئەمنیش لەم کێوە ، واتووتنە وانم

با توتن بێنم . تێکە سیغارێ
هێشتاشە و زووە ، دانیشە جارێ

کە زانی یان من لاوێ بە کارم
ئەمجاتێ کۆشان رێك بخەن کارم

شه و گار گه یشته کاتی نیوه شه و
پیر به زمانی خۆش هه ستاندمی له خه و

ووتی کوڕه کەم ئه مجار به یانه
بده‌ره کێوی و ، هه‌ڵگره (٤) نانه

ده ست و ده‌م ماچ بوو زۆر به دڵیکی خۆش
شه رتم کردگه‌ی پییر نه‌ت که م فه را مۆش

ده ستم داکێوی به ره و موکریان
بۆ نێو به گزاده ، و لای کانی سێران

که من تێ فکریم وا بوو بووم بێ هێز
هیچ که س نه‌م بینێ به دزی و به پارێز

که م له شانم دا بارانی پڕ ڕێز
له وانه باشتر بچمه وه ته وریز

دوای بانگی عه سر گه یشتمه ته وریز
رووم کرده مالێ هه لستان به رێز

خه به ریان پێدام وا ، ده‌ت که ن تعقیب
بچۆ بۆتاران به لوری یا جیب

زه حمه‌ت یاره حمه گه یشتمه تاران
خودا گه وره بو ، و نه یخستمه داوان

بێ ده نگ بێ خه به رباش خۆم کردبوو گوم
سرویسم ئه کرد له تاران بۆ قوم

له پاش دوو ساڵه گرتم نه خوشی
بۆ براو که سم کردم په رۆشی

عه زمم جه زم ئازه دلم تی کوشی
مال و گه سامم که وتمه فروشی

هاتمه وه ته وریز چوومه « مهاباد »
له لای دادستان کردم عه رزو داد

نه پارامه وه که بمدا نه جات
واش تی نه کوشام بمداتی خه لات

به س ده ستووری دا بولای بازپرسی
جوابم دایه وه زور به نه ترسی

شتیکیان نووسی بو شه هره بانی
من خوم ته حویل دابه په شیمانی

نو مانگم کیشا زیندان به خه تا
ده ولهت به خشینی پی کردم عه تا

ئهم که ین و به ینه سالیك بوو، ته واو
جا، چون پیرنه بم چون بمینم لاو ؟!

بیست و حه وت سالدم ئه واهاته بان
جا خوت کومه ك به خودای «لامکان»

زانیم ئه ئاوا لیم ووشك ده بی خوین
پیتا وم پیچا بوشاری پینجوین

یاله بو پینجوین یا بو سلیمانی
عه مه که س ئه ی گوت کاکه ایرانی ؟

ئه مگوت ئیرانیم آوا، ته وه لام
نه حاجی زاده و، نه به چکه مه لام

بووم بە مسافر چووم بە رەو «کرکوك»
ئێرانی بگیر بوو هیچ خۆم نەکرد سووك

گوتم غەریبم وا بووم هەڵودا
بچمە زیارەتی غەوصە کەی بە غدا

«بغدا» پاك گەڕام شارع ، چاخانە
بووم بە شاگردی مسافرخانە

باش کارم ئەکرد ڕۆژو شەوانە
لە ئوتێل شمال کە جێی کوردانە

مسافر یەکمان کە «مام جەلال» بوو
یەکجار گەنجێکی بە بێ غەلال بوو

خۆ پیریش نە بوو ، پێیان دە گوت «مام»
کوڕێکی شیرین وە کوشە کری خام

* * *

«سەلاح» کوڕی بووپێی گوتم بدوێ
بە خوا! ئا زاویە شە وورۆژ نانوێ

پێی گوتم برام! بت بەم بۆ «ڕادوی»
هەوڵت بۆئا دەم ، بە لکو بۆت بلوێ

پێم ووت ئەی برام! ئەی لاوی جە سوور!
لە بردنی من هیچ مە کە قسوور

جنسیەم نیە و ، خەڵکی ئێرانم
مە شهوو بە «زیرەك» ئاوازە خوانم

بردمی بۆ رادیۆ بێ منەت بە گیان
جوان ڕەتی کردم لە پێی لیـەکان

جوان ناساندمی بە عادل عرفان
هەمە کارە بوو لە ڕادیۆی کوردان

گوتی برام کووردی ؟ ئ^وش له خ^ومانی ؟
ئا ب^ومان ب^لی به نه‌ی^ گورانی
که به ند ی^کم گوت به د^لی پ^ر گریان
له خود اوه جه رگیان ب^وم و بووبه بریان
گوتیان به راستی له هجه‌ی شیرینه
به لا^م داخه که‌م که بی^ ته مرینه
چه نده ری^ك خه رو صه دای خه مگینه
چه نده به ج^وش و چه نده به تینه

ئورکیست که هاتن هه‌موو کو^یر و شه‌ل
له خو^شیا گشیتان که و تنه په له‌په په ل
یه کی^ك عوودی بو ، ویه کی^ك سازیا نه‌ی
یه‌کی^ك به قانوون ئه یگوت بلی^ ده‌ی
یه کی^ك به « جمپش » ئه‌وی تر«ویه لوون»
هینده به سوزبوون دل^ ده بوبه هوون
ئه مما داد له ده‌ست دایره زه‌نگی
هه رکه س به نه‌وعی^گر تبوویه چه نگی
مه خله س دامه زرام له به شی کوردی
له رادیو^ « بغدا » ه^یجگار به مه ردی
زو^لمیان لی^ کردم مانگی^ شه ش دینار
مانگ له گه^ل مانگی^ زیادیان کرد ، ناچار
ئه وابه م ج^وره چه نه س^ل غوربه تی
چه نده بی^ که سی و ، چند بی^ تاقه تی

هەر چەند غەریب بووم بیووم هەڵوەدا
ئەمما دۆستم خوش ، نێوم کرد پەیدا

✩ ✩ ✩

مەخلەس (٥٨) ماڵم بە جێ هێشت
هیجم نە هینا بە ئەزمی خوێ چێشت
ماڵ و زیندەگیم لە خۆم کرد وێران
رۆژ بە فەخرەوە هاتمەوە ، ئێران

تیپی مۆسیقای رادیۆ تاران لەگەڵ دەستەی وکاورە بۆیەکەم جارلە
سالی ١٣٣٧ .ی هەتاوی بۆ پڕکردنەوەی بەستەو ، گۆرانی کوردی

چەن ناوبانگێکی سەرتەری هونەری موسیقادا دەدوێن

موسیقا ! خۆشی رۆحی بە شەری
صاحبی دەست و پەنجەی گەوری

ئەو رکێستێر ! مردم لە سەرتە برەکەم
بێت دەنگی نەوات بۆ هونەرەکەم

موسیقا ! شەرتە هاورازم تۆ بی
پاشی مرد نیش دەمسازم تۆ بی

موسیقا ! هەرتۆی رۆح و گیانی من
موسیقا ! خۆشی بۆ ژیانی من

موسیقا و بەستە و نەغمە و گورانی
مردوو بانگ دەکا لە قەبرستانی

لادە بەن غەم و دەبەن دل تەنگی
هەرکەس بەنە وێ دەبیستێ دەنگی

ئەمما داد لە دەس دەنگی « گزنفۆن »
بە شدت دەدا جوابێ بە « باسۆن »

ئەوەل « ویبرا فون » دوهمیش « ارگ »
پیاونە جات دەداله غەم ولە مەرگ

ئەوەلیان « سنج » ، دوهمیان « بانجۆ »
پیاو رزگار دەکەن لە شین و رۆرۆ

«هارمونیك» وەختێ ئەگرێتە دەستی
ئینسان . ئەخاتە عالەمی مەستی
زەمانێ گەردێ صەدای «ساكسیفۆن»
لە دەنگی دەپسێ پەردەی «میكرۆفۆن»

نەوای «قەرەنەی» بانگ دەكا «طەنبوور»
پەردەی گوێ دەدڕێ لە نزیك ولە دوور
«طەنبور» نەجیبە صدمەدای زۆر گەرمە
دەنگی مەحزونە پەردەی لەبەرمە

«دووتار» و «كیتار» شاگردی سێ تار»
دەنگیان هێند خۆشە لە دڵ دەبەن بار
ئافەرین «سەنتوور» دەنگت چەن خۆشە
صاحیب هونەران دەكەی بێ هوشە

دەنگی «ماندۆلین» گەرمەی «ترومپیت»
دەتخاتە خەیاڵ سوارێی ئەسپی كۆمێت
وەختێ دەبیستی دەنگی «كرنترباس»
دەنگی لیوەدی بە هەزارتە ماس

دەنگی «دمبەك» و صەدای «دووزەلە»
دەتخاتە شایی وەهەرا وەلەهەلە
دەنگی «دەف» چاكە بۆ دەروێشەكان
بۆ صۆفی و مرید بۆ قوڕكێشەكان

«دەهۆڵ» و «زوڕنا» خۆشە سەحەری
سەر لە سەرسەرین بتكاتە بەری
یا لە بۆ سوارە ولە بۆ شەڕەكەڵ
ئینسانی بە ذەوق دەخاتە گۆنگەڵ

له خه وهه‌ڵ ده ستن یاران خه رامان
ده چنه هه‌ڵ په‌ڕ کێ به هه له و داوان

ئه مما « کمانچه » ده کافیکه فیك
دڵی جوان و پیر دێنه جیکه جیك

ئه مما داد له ده س ده نگی « باڵه‌بان»
شوان دینیته ره قص له ده شت وله بان

« شمشال » تایبه تی ده‌ستی شوانه
موسیقای کوردان نه غمه‌ی کوێستانه

صد دای « فلوت» دێ چه نده به له‌نگی
بانگ ده‌کا برام ! « دائره زه نگی » !

« زه رب » و « دایره » گه ردێنه سامان
به بێ ئیختیار ده مکه‌ن سه رگه ردان

« چه‌نگ» موسیقیکه چه ندین قه رن‌پیش
وه ختێ لێ ده درێ دڵ ده کاته کێش

ئه مما دادله ده‌س « جازی » فه‌رنگی
گه رهونه رمه ندێ ده یگرێته چه نگی

« ویه لون سل» ده دا صه دای دل‌ته‌نگی
بڕوانه سیمی ، ببیسته ده نگی

« پیانو» شای هونه‌ر و موسیقه داره
خوشتر له‌کول شت « ویه لون » و « تاره »

« عود » گه ربانگ ده‌کاته ڕێ هۆی « قانون»
سیمی ده له رزێ دڵ ده کازه بوون

« ئاکوردئون » صه دای له چه ندین نه‌زمه
« جونبش » کاسه‌ی زێو چه‌ند زمی جه زمه

ئه مانه هه ر کام به سوز سازی٢
بوت ده کەن به دل٢ رازو نیازی٢
موسیقای کوردی ئه را زینده وه
ریشەی دل٢ بە جوش دە لە زیندە وه

میدیەی‌زەندی نووسەری کتیبکەلەگەل دوکولی ژیانمان . ساکار و آرەزو
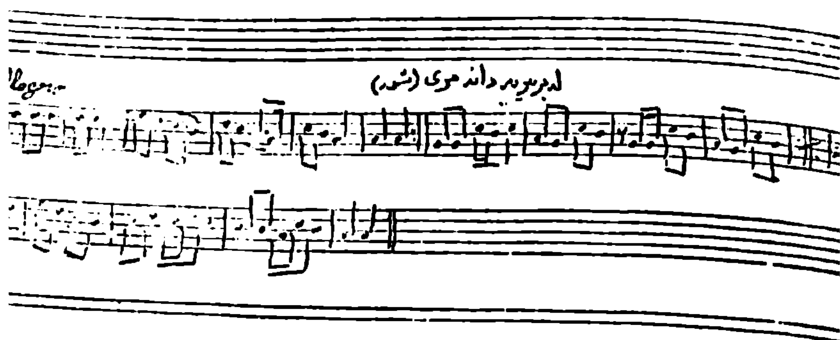
هاونیشتمانی خو۲شەویست !

خو۲تان ئەزانن‌کە من‌لەکو۲کردنە وەی‌ئەم‌پەراومداتەنیازمانم‌کاری‌کردووە ، لەپ۲ینووس‌دا

« بانو و می۲دیەی زەندی » هاوسەرم ، یارمەتی‌داوم ! بە۲راستی ئەو د۲لسوزی یەی‌ئەوە ،

بو۲یارمەتی دانی ئەم خزمەتەتاتە واوە ،گەلی۲ جیگای سوپاسە

« حەسەن زیرەك »

«لە بەربیەری دانە مەڕی» «شور - ریتم - دوو وچوار» .

هە لبەست لە زیرەك

هەوای ترکی کەڵان هاشمی
ئانوازادە کردیوە بە کوردی

لە بە ربیەری نیەو زە رزایە
سینگیان کارگی نیەو کە مایە

غە می خۆم نیە غە می تومە
غە مبارم رە نجە رۆمە

لە دووری تۆ وسیەبە ڕۆمە
کشکە جوانی ، ما یرۆ

لە بە ربیری دانە مە ڕی
شل شل دە رۆن بولاپە ڕی

غە می خۆم نیە غە می تۆمە
غە مبارم ، رە نجە رۆمە

ئە ڵی هە تیو غە می مە خۆ
خەو نم دیوە ، وەی تۆ مە

پۆلی جوانی «مایرو»

« لەری ناز » « شور - ریتم - دوو . و چوار »

هە لپ٧ەست لە زیرەك   دانە ری هە وا زیرەك

ئە وشە ، وشە و زستانە   بە فران گرت کولانە   یاری من ز٧ورجوانە

ئە ری ناز ٧وەی ناز ، خانم‌نازمە کە   بگرە سیو٧ە کەت بانگە وازمە کە

✿ ✿ ✿

ئە وشە و ، ها وینە   یارم خ٧وین شیرینە   بەچاوی من بی ی بینە

ئە ری٧ ناز، وەی‌ناز، خانم نازمە کە   بگرە سێ٧وە کەت بانگە وازمە کە

✿ ✿ ✿

ئە وشە و ،وشە و پائیزە   یارم لە من زیزە   جوانە وەك گە زیزە

ئە ری٧ ناز ، وەی نازخانم نازمە کە   بگرە سێ٧وە کەت بانگە وازمە کە

« لای‌لای سوورە گوڵ » « سێ‌گاه - رینم - دوو . وچوار »
هەڵبەست لە زیرەك

تەنیا گوڵە کەی باغی ژیانم — دانەری هەوا زیرەك
دایمە لە دووریت چاو بە گریانم
ئەتۆ شەونمی ئەمن زریانم
لای‌لای سوورە گوڵ‌لای لای چۆنت راژێنم
چۆنت را ژێنم رات نەچڵە کێنم
ئیجازەم بدە سەرپە نجەم بێنم

سوورە گوڵە کەی باغچەو گوڵەو باغم
کە وەهە رودوو رو،لە علی قاچاغم
چونکە بێ لوتفی‌نییە دەماغم
لای لای سوورە گوڵ، لای‌لای چۆنت را ژێنم
چۆنت را ژێنم رات نە چڵە کێنم
ئیجازەم بدەسە رپەنجەم بێنم

گوڵم گولزادم باغی بەرینم
کیژۆڵەی نازدار لەهجە شیرینم
راضیم بەمردن بەشەرط بت بینم
لای لای سوورە گوڵ‌لای‌لای چۆنت را ژێنم
چۆنت را ژینم رات نە چڵە کێنم
ئیجازەم بدەسەرپەنجەم بێنم

تیپی مۆسیقای ئازەربایجانی لە ڕادیو تاران بەسەرۆکایەتی هونەرمەند «جاوید» و هونەرمەندی بەنرخ کاک «ئابازەر» کە دایرەلی ئەدا ، لە پڕکردنەوەی شیرینی بەستەی و گورانی‌ی کەلەم گۆرانی‌یەدا ، هاوەڵانی بەڕێز «محمدی ماملێ» ، گۆرانی وێژی مەهاباد ، وە «عبداللەزادە» بەستە وێژی شادی و : زەماوەند ، وە «هاشمی فیدائی مەقام وێژی سابلاغ لەگەڵ مناما وکاری یان کردووە

« دەنالێ دە » « بەرەڵبێنە » « ماهور ـ ریتم ـ شەش‌هەشت »

هەڵبەست لە زیرەك

دانەری‌هەواز زیرەك

« بەرەڵ بێنە » کەی شینە
بۆمن گوڵی باغی ژینە
بەرەڵ بێنە کەی کراوە
دە ، وەرە بینە ماچت کەم

خۆی شیرین وەك هەنگوینە
دەنا ، لێ ی دە ، بەرەڵبینە
حەریرەو ، بای نەداوە
رووی خۆت بێنە بەم لاوە

بەرەڵ بێنە کەی سوورە
« بەلەك » سپی دەڵی توورە
بەرەڵ بێنە کەی کراوە
دە ، وەرە بێنە ماچت کەم

قەدی وەکو بللورە
دەنا ، لێ ی دە ، بەرەڵبێنە
حەریرەو ، بای نەداوە ،
رووی خۆت بێنە بەم لاوە

« نه عام نه عامه » «ابو عطا - ريتم سه وهه شت »

عه تێمت له زيرەك		دانه ری عه با زيرەك

بی‌ی‌نی بان دڵم ناسكه پەنجه كەت		باوه شێنم كه به ئه گريجه كەت

با بچينه سەرجێگه « بانیجه كەت »

نه عام نه عامه ئەدی خوازنه عام		بۆتۆ سوتاوم یاری نه‌و نه مام

بی‌ی نی سه ردڵم په نجەی شمشالت		جارجار رام مووسەبه لێوی ئاڵت

با منيش بگوشم دۆ و لیمۆی كاڵت

نه مام! نه ماوم ، من بۆت سوتاوم		من شێت وشه یدای ئه گريجه‌خاوم

«کیژە مەڕۆ جوانی» «سێگاه - ریتم . دوو . وچوار»

هەیبەت لە زیرەک دانەری هەوا زیرەک

کیژە کوردەکەی سەربەستخولقاوی بە داوی گەردون گیرۆدە ماوی

توخوا پێمنالێی بۆچ واژاکاوی

کیژە مەڕۆ جوانی گوڵی کوردستانی

ئاسکی لە کوێستانی نەمامی بۆستانی

✿ ✿ ✿

کیژە کوردەکە! هەزدڵی ئاسکی دەڵێی گەزیزەی سەرباسکەو باسکی

چەندە بۆن خۆشی چەن تەڕوناسکی

کیژە مەڕۆ جوانی گوڵی کوردوستانی

ئاسکی لەکوێستانی نەمامی بۆستانی

✿ ✿ ✿

کیژە کوردەکە بۆچ وادا ماوی هەمدڵێی کەوی بەتۆر گیراوی

پا و پا موورە جوان گەردن خەناوی

کیژە مەڕۆ جوانی باغی حەسەن خانی

چەن لە بەردلانی تۆم ئارامی گیانی

« چارٚوکیٚ چارٚوکیٚ » « سیٚ گاه ـ ریتم ـ شه ش وهه شت »

هه لبٚه ست له زیره‌ك — **دانه ری هه وازیره‌ك**

هه وران گازه گازه خٚویندی سه قرو ، بازه
یارم‌خوماری‌نازه دەبا بێت به تاوی‌چارٚوکیٚ
چارٚوکیٚ چارٚوکیٚ دەبابیٚ بەتاوی ده سرٚوکیٚ
یارقه ولی پیٚ داوم ده چین بٚو مه ندٚوکیٚ

✿ ✿ ✿

هه وران کٚلٚو کٚلٚویه ده خٚوینی‌هه‌لٚویه
دٚل‌مفته لای تٚویه دەبابیٚ بەتاوی دەسروٚکی
چارٚوکه چارٚوکه دەبابیٚ بەتاوی دەسرٚوکیٚ
یارقه ولی‌پیٚ داوم ده چین بٚومه ندوٚکیٚ

« بوك مريم » «چوارگاه ـ ريتم ـ ـێ وهه شت »

هه ڵبه ست له زیره ك

زیرك دانه‌ری هه‌ولی

ئۆخەی ئۆخەی بووك « مریم »   ئه تۆ گوارەی ئه من گوێم
سه عـات لـه چوارى شه ودا   پیاومـه نێره بۆ خۆم دێم
بـووكی رازاوەی جـوانی   شۆخی ، خه ڵكی بۆكانی
ده ، وه ره ! بێنه ماچت كه‌م   بـه ملوێنێك هـه رزانـی

بووكی جـوانی تـازه بووكی   قیمه‌ت گران وه‌زن سووكی
ده ، وه‌ره! بێنه ماچت كه‌م   وه‌ك ئه بشره فی بچووكی
ئۆخه‌ی ئوخه بووك « مریم »   ئه تۆ گوارەی ئه من گوێم

بووك ! ده ڕوی له سه رسواری   واده ڕوی به یه‌ك جاری
ده وه ره بێنه ما چت كه‌م   ناسكۆڵ ، ناسك و ناز داری
ئۆخـه‌ی ئوخـه‌ی بووك مریم   ئه تۆ گوارەی ئه من گوێم
سه عـات لـه چـوارى شه ودا   پیاومه نێره بۆ خۆم دێم

«چارۆکەهەولێرییە» «دشتی - ریتم-شەش وهەشت»

هەڵبەست لە زیرەك   دانەری هەوا زیرەك

لە دووری تۆیە ڕەش پۆشم   مەست و خمارو سەرخۆشم

بە ماچت دێ فەرامۆشم

چارۆکە هەولێرییە کۆڵانە هەولێرییە

لە دووری تۆیە عەبداڵم   مەست و خمار و بێحاڵم

بۆ ماچێکت زۆر شەلاڵم

چارۆکە هەولێرییە کۆڵانە هەولێرییە

لە دووری تۆ گرفتارم   مەستم خمارم ناچارم

عاشق بە چاوی ناز دارم

چارۆکە هەولێرییە کۆڵانە هەولێرییە

تیپی مۆسیقای رادیو کرماشان، بەسەرۆکایەتی «عبدالصمدی» کە بە «قرە نی» و لاوی هونەرـ
مەند (میرزادە) کە بە « ویۆلۆن » و (ایزدی) بە «سنتور» و (پۆلکی) بە (زەرب)
هاوکاریم لەگەل دەکەن لەکاتی شریت پڕکردنەوەدا

«کرمانشاه شاری شیرینم» «سەگاه. ریتم ـ دوو،وچوار»

هەڵبەست لە زیرەك — دانەری هەوا زیرەك

کرمانشان جێگای ئەبدادی — جێگای شیرین جێی فەرهادی
تا مردن ئە تۆم لە یادی — خۆشم دەوێی کچە جیران
ئە تۆ دوست و من دە زگیران — سووزە گوڵەکەی نێو مو کوریان

کرمانشان شارێکی جوانە — شاری گەورەی کورد دوستانە
صاحبی طاق و ، بوستانە — خۆشم دەوێی کچە جیران
ئە تۆ دۆست و ، من دە زگیران — سووزە گوڵەکەی نێومو کوریان

(به سته ومه قامی شه و) (سی٧ گاه ـ ریتم دوو. چوار)

دانه ری هه وا زیره ك

شعر له دامامی

نووری رو خسارت وه ده رخه ده ردی بی٧ده رمانه شه و

خو٧لمه تی زو٧لفت له سه ر رووته له ر٧وژ میوانه شه و

دوی٧ شکیر مه ردانه من دی٧یم برده ناوزولفی سیات

تا بزانن ئه هلی مو٧لکی دل٧قه٧لای م٧یردانه شه و

هه رله مه غریب تابه یا نی بی٧ووچان د٧یتووده چی٧

هه رله دووی خورشیدی خاوه ره و٧یل٧ و سه ر گه ردانه شه و

کو٧یرو نابینایه ئ٧یستا که له داخی ر٧وژی رووت

بو٧یه ، ره ش پو٧ش و، فه قیرو٧ماتو، به هیته زمانه شه و

قه دری شه وچابگره عاشق ا شه مع وپه روانه ده٧ل٧ین

سو٧زو، گریه ی شه مع هه رشه وو، سووتنی په روانه شه و

عاشق ومه عشووق له ر٧وژدا خو٧ده پار٧یزن له خه٧لك

گه ریه نای چاکت ده وی٧ ر٧بو٧ته ودووه بر٧اونه شه و

هه سته کورده به سته سستی٧ راپه ره ولی٧ زرکه وه

تا وه٧لات پی٧ ده نگ وباسه ، تا له ر٧وژ م٧یوانه شه و

«هەم نارنج وهەم بی یە» «شور- ریتم - دوو، وچوار»

هە لبەست لە زیرەك | دانە ری هە وا زیرەك

سینگ و لەت باغی هە نار | دووی هەیناوە بە یەك جار
یەکێکیان شیرینە بێ غایەت | یەکێکیان ترش و مە زە دار

هەم نارنج وهەم بی یە مە مکی زە ردە بە هی یە

سینگو لەت باغی بی یە | جوتی نارنجی لی یە
یە پیش کە شی بم دە یە | کە ژال گیان ! مە یلم لی یە

هەم نارنج وهەم بی یە ، مە مکی زە ردە بە هی یە

سینگو لەت باغی سێیوە | بە ژنت وەك توولە مێیوە
دە وە رە بمدەیە ماچی | تو خودا لە و دەم ، و لێیوە

هەم نارنج و هەم بی یە مە مکی زە ردە بە هی یە

«مریم بو٘کانی» «ماهور. شەش وهەشت»

هه لبەست له زیرەك

هه واله زیرەك

سو٘یند ئه خو٘م بەگو٘شەی چاوت ئه سیرم بووم و. که وتمه داوت

خو٘م دای د٘ینم زولفی خاوت

«مریم» ئامان مریم چاوجوان مریم بو٘کانی مریمی٘

✿ ✿ ✿

ئه سیرم دیلی بال٘ به سته بم کوژی حد قت به ده سته

چاوت جوان ئه بر٘وت پی٘وەسته

«مریم» ئامان! مریم چاوجوان مریم بو٘کانی مریمی٘

✿ ✿ ✿

ئه سیرم کو٘تی تو٘م له مل توبیت و چاوی پر٘له کل

مەم گو٘ره وه ، به پیاوی گول

«مریم» ئامان! مریم چاوجون مریم بو٘کانی مریمی٘

(نازانم لەکێ پرسم) (شور- ریتم دوو. چوار)

هەڵمستی زیرەك — دانەری هەوا زیرەك

نازانم لە کێ پرسم ئەو گوڵە میوانی کێیە
سەبارەت بە یاری خۆم ئاودان بێ ئەوجێیە
ژێری هەژدە عەیارە دەمانچەی کە لە کێیە

نازانم هەتا کەی من مەحوی جەماڵت بم
مەست و خومارو سەرخۆش گرفتاری خاڵت بم
ناسکۆڵە من بە غوڵامی دووچاوی کەژاڵت بم

✿ ✿ ✿

نازانم بۆچ وا جوانی شۆخ و، شیرین زەبانی
لە بەرئەو گوڵە دەمرم ناسکۆڵ دیبا تەکانی
نازانم لەکێ پرسم ئەو گوڵە میوانی کێیە
سەبارەت بە یاری خۆم ئاودان بێ ئەوجێیە
ژێری هەژدە عەیارو، دەمانچەی کە لە کێیە

✿ ✿ ✿

نازانم دەگەم بە تۆ لە بەرچی بچم من واسستم
کە ژاڵ گیان بەویجدانەوە کو بوت دەت پەرستم
دوگمەی یەخەم کردەوە مەمکۆڵەی کە وتە دەستم
نازانم لەکێ پرسم ئەو گوڵە میوانی کێیە
سەبارەت بە یاری خۆم ئاودان بێ ئەو جێیە
ژێری هەژدە عەیاروودە مانچەی کلەکێیە

(نام دو٧ینی بو٧چی نام دو٧ینی) (ماهور ـ ریتم شەش وهەش و هەشت)

هه لبه٧ست له زیرەك

دانەری هەوا: زیرەك

ل٧یم زیـزی نـام دو٧ینـی
گور جیله ده ٧لی٧ی ئاسکی
نام دو٧ینی بو٧چی نام دو٧ینی
ئه گه ربی٧ و بمدوینی

غه ریبم ده م ٧ره نج٧ینی
وه کو قو مری و شه ه٧ینی
بو٧لیم زیزی نام دو٧ینی
ر٧وح ده دەم له مزگ٧ینی

✡ ✡ ✡

ل٧یم زیزه و ل٧یم تو٧ را وه
رو٧حت بردم به قوربان
نام دو٧ینی بو٧چیم نادو٧ینی
ئـه گـه ربـی٧ و بمدو٧ینی

به ب٧یهووده ، ره نجاوه
به حا٧ل قالبه کەم ماوه
بو٧ل٧یم زیزی نام دو٧ینی
روح ده دەم له مزگ٧ینی

✡ ✡ ✡

ل٧یم زیزه به بی٧ ده لیل
بوی٧ی زەرد و زه بوونم
نام دو٧ینی بو٧ چیم نا دو٧ینی
ئه گه ربی٧ و ، بمد و٧ینی

ده سر٧و که وده سمالی تیل
ئه سیرم ده مگری به دیل
بو٧ل٧یم زیزی نام دو٧ینی
ر٧وح ده دەم له مزگ٧ینی

و«وەك قومری سەر باڵم شینە» «شور ـ ریتم دوو، چوار»

هە لبەست لە زیرەك   دانەری هەوا زیرەك

لە سەر ڕپردی گرتیان سەنگەر   دەستێك نظامی خوڵ بە سەر
لنگیان دامی دەستە وخە نجەر   لە سەر دوو چاوی ڕەش ئەسمەر
وەی وەی وەی بارانە   ئە سمەران چاویان جوانە
وەك قومری سە ربالم شینە   دە چریكێنی بەم هاوینە

لە سە ڕپردی پردە بازان   بە ئینتظاری چاو بازان
وەکو عاشق بۆ دل خوازان   دە کێشم چەن جورە نازان
وەی وەی وەی بارانە   ئە سمران چاویان جوانە
وەك قومری سە ربالم شینە   دە چریكێنی بەم هاوینە

یارمه تی و، د٧لسو٧زی کاك « فه ره یدوونی ، مورادی » له نووسینی ٥ن٧وت کانی ئه‌و گو٧رانی یا نه‌دا ، گه٧لی‌جیگای سوپاسه کاك فه‌ره یدوون ، گه نجیکی هونه رمه‌ندو . ٧لی هاتووه که له سا٧لی ١٣١٧ دا ، له کرماشان له دایك بوو و ، وله برا کورده کانی کرماشانه . وه‌له ژه ندنی سازه ده‌ستی‌یه کانا به‌تایبه تی«عوود» لی٧ دان ر٧ور چالا که . ئه وبرایه له سه ره تاوه به بی٧ ما م٧وسناده ستی داودته ، ف٧یر بوونی م٧و٧س٧یقا ، پاشان له « ٧رادی٧وتاران » دا ، ده س به کاربووه ، وه له بەشی‌م٧وس٧یقای کوردی دازانیاری بیکی به نرخی ، به ده س ه٧یناوه ، ئیستا کار بەده‌سی‌موهه ندسی، رادی٧و ئیرانه.

بەم ب٬ونه وه سپاسی ئه و هاو کاریی، ویارمه تبی ئه وانه ٧رائه گه یینم .

حه سه ن زه‌یرك

« غەلەطنامە »

لاپەرەی	دیری	غەلەط	صحیح
٨	٣	ببینه	بیته
»	١٠	کوچکی	کوچی
٩	٥	همه	هه
١٠	١٠	رانی	زانی
١٣	٢٢	کال	گال
١،	١٩	رور	زور
١٩	٥	رور	زور
٢٥	١٤	ئازاوبه	ئازایه
٢٧	١٤	روو	زور
»	٧	هیجم	هیچم
٢٨	٢	گەوری	گەوهەری
٢٩	٩	صەمەدای	صەدای
٣٣	٥	ئەوشە وها وینه	ئەوشە وشەوهاوینه

له شهریور مانگی ١٣٤٥ ئەم کتیبە لە چاپخانەی
« چاپ رنگین » لەتاران تەواوبوە